

“จริยธรรมกับความเป็นผู้นำ”

วิรุพห์ แสงเทียน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวิรุฬห์ แสงเทียน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การศึกษา

- นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ประสบการณ์การทำงาน

- ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา
- ประธานแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจในศาลฎีกา
- รองประธานศาลฎีกา
- ผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกา

แนวทางการบรรยาย

ไม่เน้นวิชาการ!!

เรียนรู้จากกรณีศึกษา และคดีตัวอย่าง

สาระสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรม
ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

กิจกรรม : แบบทดสอบ

ผู้บรรยาย

ผู้อบรม

“ประเภท” ของจริยธรรม

จริยธรรมภายนอก
(แสดงออกมาเป็นพฤติกรรม)

จริยธรรมภายใน
(ความรู้สึกนึกคิด
ทัศนคติ)

“ระดับ”

ของจริยธรรม

“ระดับ” จริยธรรม

จริยธรรมในชีวิตประจำวัน

(ปฏิบัติในแต่ละวันในเรื่องทั่ว ๆ ไป)

จริยธรรมในการทำงาน

(ปฏิบัติเพื่อความสำเร็จของงาน)

“มาตรฐานทางจริยธรรม”

ตามรัฐธรรมนูญ

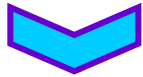
แห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2560

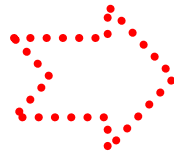

รัฐธรรมนูญ 2560

มาตรา 76
วรรคสาม

มาตรา
219

พ.ร.บ. มาตรฐานทางจริยธรรม

พ.ศ. 2562

(คุณธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐ)

มาตรฐานทางจริยธรรมของ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่ง
ในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงิน
แผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยธุรการของศาล
รัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. 2561
(สำหรับองค์กรอิสระ / ส.ส. / ส.ว. / ครม.)

“หลักการศึกษา”

ตามมาตรฐานทางจริยธรรม

พ.ศ. 2561

ใช้บังคับ 31 มกราคม 2561 เป็นต้นไป

แบ่งเป็น 4 หมวด

- หมวด 1 “มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็น
อุดมการณ์”
- หมวด 2 “มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็น
ค่านิยมหลัก”

แบ่งเป็น 4 หมวด

- หมวด 3 “จริยธรรมทั่วไป”
- หมวด 4 “การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตาม
มาตรฐานทางจริยธรรม”

เกณฑ์มาตรฐาน 3 ระดับ

จริยธรรมระดับอุดมการณ์ตามหมวด 1 = 6 ประการ

ข้อ 5 ยึดมั่นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ 6 พิทักษ์สถาบันหลักของชาติ เอกราช อธิปไตยบูรณภาพ เกียรติภูมิของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ข้อ 7 ถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

ข้อ 8 ซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหา หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

ข้อ 9 ไม่เรียก ไม่รับ หรือยอมจะรับประโยชน์ใดที่อาจทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่

ข้อ 10 ไม่รับ ประโยชน์ใด เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือมีกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับให้รับได้

เกณฑ์มาตรฐาน 3 ระดับ

จริยธรรมค่านิยมหลักตามหมวด 2 = 10 ประการ

ข้อ 11 ต้องไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับ
ประโยชน์ส่วนรวม

ข้อ 13 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นอิสระ เป็นกลาง และปราศจาก
อคติ

ข้อ 17 ไม่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ การดำรงตำแหน่ง

ข้อ 20 ไม่ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ และไม่นำความสัมพันธ์ทางเพศ
มาเป็นเหตุหรืออิทธิพลครอบงำในการปฏิบัติหน้าที่

เกณฑ์มาตรฐาน 3 ระดับ

จริยธรรมทั่วไปตามหมวด 3 = 6 ประการ

ข้อ 21 ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของชาติ และความสุขของประชาชน

ข้อ 22 อุทิศเวลาแก่ทางราชการ

ข้อ 23 ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเต็มใจ รวดเร็ว เสมอภาค โปร่งใส ปราศจากอคติ

ข้อ 24 ดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการ มิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น

ข้อ 25 รักษาความลับของทางราชการ

ข้อ 26 กำกับดูแล การบริหารงานบุคคล งบประมาณและการอื่นให้เป็นไปตามกฎระเบียบ และระบบคุณธรรมให้เกิดความสามัคคีเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

หมวด 4 การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามจริยธรรม

ข้อ 27 การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด 1
ให้ถือว่า มีลักษณะร้ายแรง

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด 2 และ
หมวด 3 จะถือว่า มีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมของการฝ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรง ของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือ
ไม่ปฏิบัติ นั้น

ข้อ 28 การดำเนินการแก่บุคคลตามข้อ 3 ว่ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทางจริยธรรมนี้ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย
ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2561

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๓๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓๖ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินผู้ใดมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้สอบสวนข้อเท็จจริง และหากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่าผู้นั้นมีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ได้สวนให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

(๑) ถ้าเป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๒๒๖ วรรคเจ็ด มาใช้บังคับแก่การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาโดยอนุโลม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๒๒๖ วรรคเจ็ด การพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกา หรือศาลอุทธรณ์ตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาซึ่งต้องกำหนดให้ใช้ระบบไต่สวนและให้ดำเนินการโดยรวดเร็ว

1. กระบวนการไต่สวน (Process)

**1.1 ให้คณะกรรมการ ปปช. เป็นผู้ไต่สวน เมื่อมีเหตุอันสมควรสงสัย หรือ
เมื่อมีข้อกล่าวหา**

2. องค์การวินิจัย (Authoritative Body)

- เมื่อคณะกรรมการ ปปช. ไต่สวนเสร็จและมีมติชี้มูลว่าผู้ถูกกล่าวหามีความผิดให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาโดยตรง ไม่ต้องผ่านอัยการสูงสุด**
- ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาให้แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้พิจารณาและพิพากษา**
- ให้นำสำนวนการไต่สวนของ ปปช. มาเป็นหลักในการพิจารณาโดยให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริง (รธน. มาตรา 235 วรรคหก)**

3. บทลงโทษ (Sanction) ตาม รธน. มาตรา 235 วรรคสาม

- เมื่อศาลฎีการับคำฟ้อง ผู้ถูกกล่าวหาต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่ศาลฎีกาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น
- ถ้าศาลฎีกาวินิจฉัยว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งย้อนหลังไปตั้งแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่
- ต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดไป
- ศาลฎีกาอาจเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่เกิน 10 ปี ด้วยก็ได้

หมายเหตุ : ไม่มีบทบัญญัติให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกา ไม่เหมือนกับคำพิพากษาศาลชั้นต้นของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่ง รธน. มาตรา 195 วรรคสี่ให้อุทธรณ์ได้

๗ ด้วยความชอบคุณ ๑

วิรุพห์ แสงเทียน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ